ඇම්නෙස්ටි ඉන්ටර්නැෂනල් සෞදි අරාබියානු රජයෙන් ඉල්ලා සිටිනුයේ එම රටවල ඇති අපරාධ දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ අති මරණ දඬුවම පිළිගත් ජාත්‍යන්තර නීති අනුව නෛතිකමය හා ප්‍රායෝගික වශයෙන් විපරිවර්තනය කොට ජාත්‍යන්තර නීතිය අනුව ක්‍රියාකරන ලෙසයි.

ලැබීමෙන් පසු පාපොච්චාරනය කළ බව කියැවේ. ඔහු මිනී මැරුම් සඳහා වැරදිකරු විය. එබැවින් ඔහුට සති කීපයකින් මරණීය දණ්ඩනය ලැබීමට ඉඩකඩ තිබේ. දාහත් වියැති සුල්තාන් බාල වයස් කාරයෙකු ලෙස මරණීය දණ්ඩනය පැනවිය නොහැකි උසාවියකින් නඩුව විභාග කිරීමෙන් පසු කස පහර ලැබීමට හා වසරක සිර දඬුවම් ලැබීමට නියම විය. එහෙත් මෙම නඩු විභාගය තවමත් පැවැත්වෙන බැවින් නැවත විභාග කොට මරන දණ්ඩනය පැනවිය හැකි උසාවියකට භාර විය හැක. එනම් සුල්තාන් හටද මරණීය දණ්ඩනය ලැබීමේ අවධානමක් පවත.

වෙනසක් සඳහා කාලය එළඹ ඇත

සෞදි අරාබියානු රටවල් වල ක්‍රියාත්මක වන අපරාධ නීතිය වෙනස් කිරීමේ හෝ ලිහිල් කිරීමේ කාලය එළඹ ඇත. එය ජාත්‍යන්තර නීති තත්වයන්ට අනුකූලව වෙනස් විය යුතු කාලය එළඹ ඇත. ඇම්නෙස්ටි ඉන්ටර්නැෂනල් සෞදි අරාබියානු රජයෙන් ඉල්ලා සිටිනුයේ එම රටවල ඇති අපරාධ දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ අති මරණ දඬුවම පිලිගත් ජාත්‍යන්තර නීති අනුව නෛතිකමය හා ප්‍රායෝගික වශයෙන් විපරිවර්තනය කොට ජාත්‍යන්තර නීතිය අනුව ක්‍රියාකරන ලෙසයි.

හාදි අල්මුටීෆ

1994 වසරේදී, හාදි අල්මුටීෆ් නම් සවුදි ජාතිකයා, ඉස්ලාමීය නීතිය හා ශරියා නීතියට පටහැනි මත ප්‍රකාශ කිරීම හේතුවෙන් අත්අඩංගුවට ගන්නා ලදී. ඔහුට 1997 වසරේදී මරණීය දණ්ඩනය නියමවිය. ඉන් වසර දහයකට පසු එනම් 2007 වසරේදී ජූලි මාසයේ, සවුදි අරාබියානු බලධාරීන් විසින් ඔහුට පූර්ණ සමාවක් ලබාදීමට යන බවට ඇම්නෙස්ටි ඉන්ටර් නැෂනල් සංවිධානයෙ' නිළධාරීන්ට තොරතුරු ලැබින. එහෙත් එම අපේක්ෂාවන් කඩවූයේ ඔහු තවදුරටත් මරන දණ්ඩනයට යටත්ව සිටින බව පැහැදිලි වීමෙනි. අදටත් එනම් අත්අඩංගවට පත්වී වසර 14ක් ගතවීමන් පසු හා මරණ දඬුවම නියමවී වසර 11 කින් පසුවද හාදී අල් මුටීෆ් ගේ ඉරනම පිළිබඳව අවිනිශ්චිතය. සවුදි අරාබියේ නජරාන් මධ්‍යම සිරගෙදර සිටින ඔහු තමා මරණයට ලක්වීම හෝ නොවීම

© Private

පිළිබඳ නොදනී හාදි අල්මුටීෆ්ට 1997 වසරේදී මරණීය දණ්ඩනය නියමවිය.

හාදි අල්මුටීෆ්ට 1997 වසරේදී මරණීය දණ්ඩනය නියමවිය.

යෝජනාවන්

ඇම්නෙස්ටි ඉන්ටර් නැෂනල් සංවිධානය සෞදි අරාබියානු රජයෙන් ඉල්ලා සිටිනුයේ

- 2007 දෙසැම්බර් මස පැවත එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ සම්මේලනය ඉල්ලා සිටි ආකාරයට මරණ දණ්ඩනයට ලක් කිරීම් වහාම තාවකාලිනව නවත්වන ලෙසත.
- දීළමයින් හට මරණ දණ්ඩනය නියම කිරීම ළමා අයිතිවාසිකම් ප්‍රඥප්තියේ 37 වන වගන්තියට අනුව වහා නතර කරන ලෙසත.
- මරණ දණ්ඩනය ලැබීමට සුදුසු යැයි සැලකෙන වැරදි ප්‍රමාණය ක්‍රමානුකූලව පහත හෙලා මරණ දණ්ඩනය සම්බන්ධව තිබෙන නීත මාලාවන් එක්සත් ජාතීන්ගේ නීත රෙගුලාසි වලට ගැලපෙන අන්දමට සකසා , මරණ දණ්ඩනයට ලක්වූවන්ගේ අයිතිවාසිකම් සුරැකීමට ක්‍රියාකරන ලෙස (එක්සත් ජාතීන්ගේ ආර්ථික හා සමාජයීය ප්‍රඥප්තිය 1984 / 50, 25 මැයි 1984) සහ.
- මරණ දඬුවමට නියමවී සිටින සියළුම සිරකරුවන්ගේ නඩු එම දඬුවම ලිහිල් කරන අරමුනින් නැවත විභාග කිරීම.

Amnesty International,
International Secretariat, Peter Benenson House
1 Easton Street, London WC1X 0DW
United Kingdom
www.amnesty.org

Index: MDE 23/031/2008
October 2008

AMNESTY INTERNATIONAL

Amnesty International is a global movement of 2.2 million people in more than 150 countries and territories, who campaign on human rights.
Our vision is for every person to enjoy all the rights enshrined in the Universal Declaration of Human Rights and other international human rights instruments. We research, campaign, advocate and mobilize to end abuses of human rights. Amnesty International is independent of any government, political ideology, economic interest or religion.
Our work is largely financed by contributions from our membership and donations.

යුක්තිය අවමන් කිරීම

සෞදි අරාබියේදී, මරණ දඬුවමට ලක්වූ මිනිසුන්?

AMNESTY INTERNATIONAL

යුක්තිය අවමන් කිරීම
සෞදි අරාබියේදී, මරණ දඬුවමට ලක්වූ මිනිසුන්?

පසුගිය වසර දෙක තුල සවුදි අරාබියේ මරණිය දණ්ඩනය ක්‍රියාත්මක කිරීම පැහැදිලි ලෙස ඉහළ ගොස් ඇත. 2007 වසරේදී මරණිය දණ්ඩනයට ලක් වූවන්ගෙ සංඛ්‍යාව අවම වශයෙන් 158කි. එය 2006 වසරේ සංඛාව මෙන් හතර ගුණයක් වන අතර 2006 වසරේ මුල් මාස හයේදී පුද්ගලයන් 66 දෙනෙක් මරණයට ලක් කරන ලදී. (මරණ 2007 ජූනි මස ජෙඩා නගරයෙහි අධිකරණයක් මගින්) මරණ දණ්ඩනයට නියම කරනු ලබන්නේ ඉතා දීර්ඝ හා රහසිගතව පවත් වන්නා වූ නඩු විභාගයකින් අනතුරුවය. මෙම නඩු මාලාව වරදකරු යැයි සැළකෙන පුද්ගලයන්ට පමණක් නොව ඔවුන්ගෙ පවුල්වල සාමාජිකයන්ටද මහත් වේදනාවකි. මෙයට ගොදුරු වන පුද්ගලයන් බොහොමයක් මරනයට ලක්වන අතර ඔවුන් මෙම දඬුවම ලබන්නේ ප්‍රචණ්ඩකාරී නොවූ හෝ නිශ්චිත ලෙස ප්‍රකාශයට පත නොකරන ලද වැරදි සඳහාය. ඔවුන් සඳහා කෙටි නඩු විභාගයක් ලැබෙන අතර බොහෝවිට නීතිඥයෙකුගෙ සහායද නොලැබෙයි. එබැවින් නීතිය නිසියාකාරව ක්‍රියාත්මක නොවීමට විරුද්ධව රැකවරණයක් නොලැබෙයි. මෙසේ මරණිය දණ්ඩනයට නියම වූවන් හිසගසා දැමීමට ලක්වන අතර මෙය බොහෝවිට ප්‍රසිද්ධ ස්ථානයක සිදුවෙයි.

අසරණ සංක්‍රමිණකයින් රැකගැනීමට කිසිවෙක් නොමැති

පසුගිය වසර 23 තුල මරණ දණ්ඩනයට ලක්ව ජීවිත අහිමි වූවන්ගෙන් අඩකටත් වැඩි ප්‍රමාණයක් එනම් පුද්ගලයින් 300 ක් පමණ විදේශිය ජාතිකයින්ය. මින් බොහොමක් දිළිඳු හා දියුණු වෙමින් පවත්නා ආසියානු හා අප්‍රිකානු රටවලින් පැමිණි සේවකයින්ය බොහෝවිට මරන දඬුවම නියම කළහැකි වැර සඳහා චෝදනා ලැබූවන් හට නීතිමය උපදෙස් හෝ රැකවල් නොලැබෙයි. එමෙන්ම ඔවුන්ගේ රටවල්වල රජයන්ද ඔවුන්හට සාධාරණ නඩු විභාගයක් හා අභියාචනාවන් ලැබේද යන්න පිළිබඳව සොයා බැලීම සඳහා නිසි මැදිහත් වීමක් නොකරයි. සංක්‍රමික සේවකයින් සවුදි අරාබියාවේ තිබෙන රහස්‍යවූත කෙටිවූත් නීති ක්‍රමයට ගොදුරු වෙයි. එමෙන්ම මරණයට නියම වූ සවුදි ජාතිකයින් හට මෙන් නොව මෙම සංක්‍රමිකයන් හට සමාවක් ලැබීමද බොහෝදුරට සිදු නොවෙයි. විදේශිය රටක තනිවී තම පවුලෙන් පිහිටක්ද නොමැතිව, සිටින මොවුන්ගෙ නඩු අරාබි භාෂාවෙන් භාෂා පරිවර්තකයෙකුගෙ සහාය නොමැතිව විභාගයට ගැනේ. මොවුන්ට එම ක්‍රියාදාමය නොපැහැදිළි අතර අවසානයේදී තමන් මරණිය දණ්ඩනයට නියම වූ බව පවා ඇතැමෙක් නොදනී. සැබැවින්ම සමහර පුද්ගලයින් මේ බව දැනගනු ලබන්නේ ඔවුන් මරණයට ලක්වන දින උදෑසනය.

සවුදි අරාබි සහ විදේශීය කාන්තාවන්ද මෙම අසාධාරණයට ලක්වේ. ඇම්නෙසටි ඉන්ටර් නැෂනල වාර්තා වලට අනුව 1990 සිට කාලය තුළ අවම වශයෙන් කාන්තාවන් 40කට පමණ සෞදි අරාබියාව තුළ මරණ දණ්ඩනයට ලකම්ම හේතුවෙන් ජීවිත අහිමි වී ඇත. එයින් සියයට 40 ක් වරදකරුවන් වී ඇත්තේ මාරක අවසානයක් නොතිබූ වැරදි සඳහාය. මෙම 40 දෙනාගෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් දියුණු වෙමින් පවතින රටවලින් පැමිණි සේවිකාවන්ය. සවුදි අරාබියානු සමාජයෙහි ලිංගික වර්ගීකරණයෙහි ප්‍රබල වෙන්කර තැබීමක් තිබුනද නීතිය හා ගැටෙන කාන්තාවන් අත්අඩංගුවට ගැනීම, ප්‍රශ්න කිරීම හා තීන්දු ලබාදීම සිදුකරනුයේ පුරුෂයින් විසිනි. මෙහි තිබෙන්නාවූ හිරිහැරකාරී ස්භාවය තර්ජනාත්මක බව හා බියගැන්වීම මොවුන් නොතකති.

හලීමා නිසා කාදර් මෙවැනි එක් අයෙකි. ශ්‍රී ලාංකීය කාන්තාවක් වන ඇය 2005 නොවැම්බර් මස අත අඩංගුවට ගන්නා ලදී. 2007 ජූනි මස ජෙඩා නගරයේ අධිකරණයක් මගින් ඇයටල ඇගේ ස්වාමි පුරුෂයා වන ඉන්දීය ජාතික නෞෂාද් නසා කාදර් සහ ශ්‍රී ලාංකීය, කේ. එම්. එස්. බණ්ඩාරනායක යන පුද්ගලයන් හට මරන දඬුවම නියම කරන ලදී. මොවුන් වැරදි කරුවන් වූයේ නිවාස මංකොල්ලයක් අතරතුර එම නිවසේ කාන්තාව ඝාතනය කිරීම හේතුවෙනි. මොවුන්ගේ නඩු විභාගය අභියාචනා අවස්ථාවේ තිබෙන අතර ඒ පිළිබඳ වැඩි තොරතුරක් නොලැබෙන අතර මොවුන් මරන දණ්ඩනයට නියම වීමට ප්‍රබල අවධානමක් ඇත.

ඊසා බින් මුහාමද් උමාර් මුහාමද්

© Private

2008 පෙබරවාරි මදීනා උසාවිය මගින් තරුණයින් පස්දෙනෙකුහට දඬුවම් පැමිණවීය. ඔවුන් අත්අඩංගුවට ගනු ලැබුයේ සොරකම් හා පහරදීම් සම්බන්ධයෙනි. නඩු තීන්දුවට අනුව ඔවුන්ගේ වරද ශරියා නීතිය යටතේ එන ලෝකය මත අශිෂ්ඨ ක්‍රියාවන් කිරීම යන්නට සමාන විය. මෙම වැරද සිදුකරන අවස්ථාවේදී ඔවුන් දෙදෙනෙකුගෙ වයස අවුරුදු දහ අටට අඩු විය. සුල්තාන් බින් සුලෙයිමාන් බින් මුස්ලිම් අල් මුවාද් සවුදි ජාතිකයෙක් හා ඊසා බින් මුහාමද් උමාර් මුහාමද් යන ජාඩ් ජාතිකයෙක් වන මොවුන් දෙදෙනා 17 වැනි වියේ පසු විය. වැරදි කරන අවස්ථාවේ වයස අවුරුදු 18 අඩු පුද්ගලයින් මරන දණ්ඩනයට ලක් කිරීම තහනම් කෙරෙන ළමා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ප්‍රඥප්තියට යටත් වීමට සෞදි අරාබියාව බැඳී සිටියද මොවුන් දෙදෙනා හටම මරන දණ්ඩනය නියම කරන ලදී.

ඊසා බින් මුහාමද් උමාර් මුහාමද් යන දැඩ් ජාතිකයෙක් වන මොවුන් දෙදෙනා 17 වැනි වියේ පසු විය.

1985-2008 මැයි මාසයත් අතර සවුදි අරාබියේ දී මරණිය දඬුවමට පත් කළ විදේශිකයන්

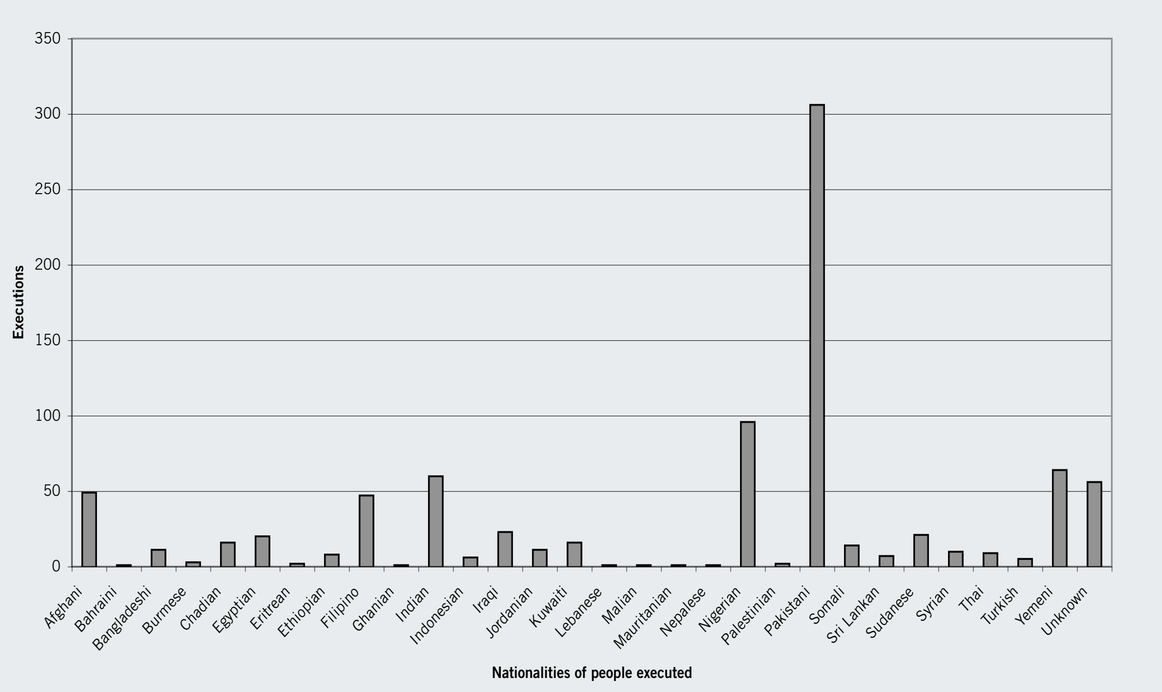

> **"මගේ පුතා දිළිඳු හා නූගත් කෙනෙක් වීම සහ අරාබි භාෂාව නොදැන සිටීම නිසාත් සිදුවන දේ දැන ගෙන සිටියේ නැහැ. රහසේම අධිකරණය වෙත යනකම්ම නිදොස් බවම ඔප්පු කිරීමට අවශ්‍ය දැනුම ඔහු සතුව නොතිබිණ. මහළු වී අසනීපයෙන් සිටින මාද, ඔහුගේ බිරිඳ හා වයස හතරක් වන ඔහුගේ දියණිය රැකබලා ගත්තේ ඔහුයි. අප ජීවත් වූයේ ඔහුගෙන් යැපීමෙන්."**
>
> මත් කුඩු සම්බන්ධ වරදකට මරණීය දණ්ඩවය නියම ලැබ සිටින සිරකරුවකුගේ මවකල සවුදි අරාබියේ අබ්දුඅල්ලා රජුගෙන් සමා අයදින්නට ලියූ අභියාචනාවක්

ළමයින් වුවද අත් නොහරී

ළමයින් සඳහා මරණ දණ්ඩනය පැනවිය නොහැකි රැකවල් ක්‍රමයක් සවුදි අරාබියාවේ නැත. බොහෝ ළමුන් පිළිබඳ වයස තීරණය කිරීමේ අයිතිය විනිසුරුවන් හට පැවරෙන අතර එමගින් අපරාධයේ වගකීම ගතයුතු වයසද තීරණය කළහැක. එසේ ඔවුන්ගේ අභිමතය පරිදි තීරණ ගැනීමේ හැකියාව හේතුවෙන් භයානක ප්‍රතිපල තිබිය හැක. 2008 පෙබරවාරි මදීනා උසාවිය මගින් තරුණයින් පස්දෙනෙකුහට දඬුවම් පැමිණවීය. ඔවුන් අත්අඩංගුවට ගනු ලැබුයේ සොරකම් හා පහරදීම් සම්බන්ධයෙනි. නඩු තීන්දුවට අනුව ඔවුන්ගේ වරද ශරියා නීතිය යටතේ එන ලෝකය මත අශිෂ්ඨ ක්‍රියාවන් කිරීම යන්නට සමාන විය. මෙම වැරදි සිදුකරන අවස්ථාවේදී ඔවුන් දෙදෙනෙකුගේ වයස අවුරුදු දහ අටට අඩු විය. සුල්තාන් බින් සුලෙයිමාන් බින් මුස්ලිම් අල් මුවාද් සවුදි ජාතිකයෙක් හා ඊසා බින් මුහාමද් උමාර් මුහාමද් යන දැඩි ජාතිකයෙක් වන මොවුන් දෙදෙනා 17 වැනි වියේ පසු විය. වැරදි කරන අවස්ථාවේ වයස අවුරුදු 18 අඩු පුද්ගලයින් මරන දණ්ඩනයට ලක් කිරීම තහනම් කෙරෙන ළමා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ ප්‍රඥප්තියට යටත් වීමට සෞදි අරාබියාව බැඳී සිටියද මොවුන් දෙදෙනා හටම මරන දණ්ඩනය නියම කරන ලදී.

කැනේඩියානු ජාතිකයෙක් වන සුල්තාන් කොහේල් අත් අඩංගුවට ගනු ලැබුයේ ඔහුගේ සොහොයුරු මොහොමඩ් හා තවත් පුද්ගලයෙකු ද සමගය. 2008 ජනවාරි මස පාසල් භූමියකදී සිදුවූ ආරවුලක් අතරතුර සිදුවූ සිරියානු ජාතික තරුනයෙකුගේ මරණය.

සම්බන්ධයෙන් මොවුන් අත්අඩංගුවට ගන්නා ලදී විසිතුන් හැවිරිදි වැඩිමහල් සොහොයුරා මොහොමඩ් කොහෙල්, ප්‍රශ්න කරන්නන්ගෙ අත් පා පහරවල්

Index: MDE 23/031/2008 ඇම්නෙස්ටි ඉන්ටර්නැෂනල් ඔක්තෝබර 2008